

Welke excursies zijn er geweest? Voor hen die niet mee konden

De Maasvlakte 6 oktober 1991

Om 07.15 uur vertrokken we vanaf station Haarlem met maximaal gevulde auto's. Na vijf kwartier naderden we ons doel, duidelijk te merken aan de stank van de petrochemische industrie. Onze eerste stop was aan het zonnige Oostvoornse Meer, waar we enkele Groenpootruiters en Rosse Grutto's gadesloegen bij het ontbijt. De tweede stop, aan hetzelfde water, leverde meer op: een paartje grazende Casarca's, Groenpootruiters, Dodaarsjes, een Aalscholver breeduit in de zon, enkele zaagbekken, Pijlstaarten en op een dammetje, omgeven door water, een grote groep rustende Kieviten. Hierna was het tijd voor koffie met in café De Maasvlakte.

Over zee zagen we slechts wat mantelmeeuwen en 2 Zwarte Zeeëenden en tijdens een korte wandeling over de toendra-achtige Maasvlakte enkele Graspiepers, de steeds zeldzaam wordende Kuifleeuwerik en in V-vlucht overvliegende Rotganzen. Als laatste punt deden we de vogelhut aan die gelegen is aan de Westplaat, in beheer/eigendom bij het Zuidhollands Landschap. Daar lukte het velen de vogels op naam te brengen: Bonte Strandlopers, Scholeksters, Zilverplevieren, Rosse Grutto's, Kluten, Bergeenden, Smienten en Knobbelzwanen. Teruglopend cirkelden er 6 Buizerds boven ons. Voor de laatste keer teruglopend langs het Oostvoornse Meer zorgden Kuifduikers, Roodhalsfuut, Watersnippen en Brilduikers voor een prachtige afsluiting van een geslaagde, zonnige excursie.

André Botter.

Ganzenexcursie Friesland 16 en 17 november 1991

Zaterdagochtend in alle vroegte reden een huurbusje en een personenauto vol vogelaars in opperste stemming richting Friesland met het vermoeden dat dit weleens een heel goed weekend kon gaan worden. En dit vermoeden werd bewaarheid. De eerste stop na de Afsluitdijk was bij de vogelhut bij Piaam. En jawel hoor, daar zat hij, de Kerkuil die op vrij geringe afstand van het pad zich zo mooi liet bekijken. En jawel hoor, daar zat hij, de Slechtvalk, voor de schuilhut, ruim binnen kijkerbereik. Geluid van Baardman-netjes, een roepende Waterral, Watersnippen en Tureluurs vormden andere attracties. Richting Workum ging het vervolgens, en dat bleek goed voor Wulpen, Kemphanen, Buizerds, Goud- en Zilverplevieren enz. Een koffiepauze in een restaurant temidden van weilanden vol met Riet-, Kol-, en Grauwe Ganzen; wat wil je nog meer. Bij Woudsend Kleine Rietgans, Brandganzen en de eerste "ringwaar-

nemingen". Opgewekt gingen we verder want achter de horizon lagen nieuwe kansen.

Bij Trophorne ontdekten we grote groepen Kleine Rietganzen en ook hier zaten gekleurde exemplaren. Even verder bij Elekhuizen stond zowaar een groep van zeven Sneeuwganzen bij elkaar. Thuisblijvers zullen deze ganzen luchtig bestempelen als zijnde soepganzen. Maar zij die daar waren, weten dat het ging om een razuivere groep, helemaal uit het broedgebied. De hoeveelheden brood, snoep, koffie, koeken en weer brood mochten uiteindelijk onze diepgewortelde behoefte aan een warme avondmaaltijd niet temperen. Dus op naar "De Brandgans", in dit geval uit te leggen als de naam van ons logeeraadres. Een laatste stop maakten we bij de Zwarte en Witte Brekken, goed voor vele Smienten en Kieften. En dat alles nog steeds op een prachtige, heldere, zonnige dag. Het was al donker toen we uiteindelijk neerstreken in de kampeerboerderij "De Brandgans" te Dokkumer Nieuwe Zijlen, waar ons een voortreffelijke ontvangst ten deel viel. Een prima warme maaltijd, knappend haardvuur en gemoedelijke verhalen van onze Vlaamse gaste Trydi uit Antwerp: "Ahwel sunne, proost, neemt er gerust nog eentje".

De tweede dag "deden" we het Lauwersmeergebied. Voorafgegaan door een meer dan uitgebreid ontbijt en uitgerust met volle thermosflessen, waarvan ondergetekende één een half uur later bij het openen van de bus in een hoopje scherven deed veranderen (sorry hoor!). In ieder geval bleven de lunchpakketten heel. De grens van Friesland en Groningen was gehuld in een dikke mist en wij hadden het stellige vermoeden dat het in de rest van Nederland niet veel beter zou zijn, wat ook zo was. Vogelen dus, maar nu alleen op gehoor. We maakten een wandeling langs akkers, oude zeedijken, mooie boerderijen, houtwallen en langzaam, heel langzaam trok de mist iets op.

Bij het Lauwersmeer Brandganzen en zowaar ook Canadese Ganzen. Verder zagen we Bonte Kraaien en we waren het erover eens dat tussen de tientallen Buizerds er zich nu een Ruigpootbuizerd bevond. Weer kwam een Slechtvalk in de kijker en bij de Zoutkamperplaat werd een mooi beeld van begrazing met Koniks en Schotse Hooglanders gegeven, waartussen Kleine Zwanen en ganzen, heel veel ganzen zich bevonden. In een immense groep Grauwe Ganzen troonde een Indische Streepkopgans; het kon niet op. En weer konden we kleurringen aflezen; ditmaal Grauwe Ganzen met blauwe ringen met witte letters. Uit terugmeldingen nadien blijken de dieren op diverse leeftijden geringd te zijn in o.a. Zweden, maar ook in zuid-oost Flevoland en het Lauwersmeer. Een exemplaar, zo bleek later, is geringd in Zweden door niemand minder dan ... Fred Cottaar. Rond drie uur was het mooi geweest. De huurbus vertrok richting randstad, de passagiers in de auto gingen nog door. Een geslaagd, gezellig ganzenweekend, goed voor herhaling in 1992 was de conclusie. Ook u kunt dan mee.

Amsterdamse Waterleidingduinen 28 en 29 december 1991

Er was het een en ander misgegaan rond de aankondigingen in de pers en zo kon het gebeuren dat er drie varianten in omloop waren betreffende datum en aanvangstijden. Achteraf gezien was dit een geluk bij een ongeluk, want deze gecombineerde IVN- en VWG-excursie trok maar liefst zo'n 150 deelnemers. Op zaterdag stonden er zes gidsen klaar, 's zondags twee om de excursiegangers op te vangen en gedurende de tocht te gidsen. Wilde Zwanen, Nonnetjes, Grote en Middelste Zaagbekken, Bonte Kraaien en voor sommigen ook Krooneenden kwamen in beeld. Ze waren er allemaal in en rond het infiltratiegebied. In de bossen waren spechten, Goudhaantjes, Sperwer en nog andere soorten present. Zo had iedere groep wel weer iets bijzonders. Het blijkt eens te meer dat de combinatie-excursies van het IVN en de VWG bij het publiek in de smaak vallen en dat beide organisaties zich op die manier op een goede wijze naar het publiek presenteren. Wat ons betreft een blijvertje in het excursie-aanbod.

Peter de Jong.

IJsselmeerkust en Gouwzee 19 januari 1992

Zondag 19 januari: guur winterweer, grijze en zwaarbewolkte lucht, windkracht 6-7 met naar verwachting regen. Bepaald geen ideaal vogelweer... Toch kwamen tien enthousiaste leden op het Kennemerplein in Haarlem en dus vertrokken we naar Durgerdam. Vandaar ging het in laag tempo langs de IJsselmeerdijk noordwaarts. Niet erg veel waterwild troffen we aan: een groep fouragerende Aalscholvers, een aantal Kuifeenden, Tafeleenden en enkele schuwe Brilduikers. Om deze laatste waar te nemen is het zaak om zeer behoedzaam iedere keer net boven de dijk uit te komen. Op het achter de dijk gelegen binnenwater "Barnega" ten oosten van Holy-sloot was een groep van ca. 30 Grauwe Ganzen. Daarna waren we toeschouwer van een fascinerend schouwspel ter hoogte van Uitdam op het IJsselmeer, 500 meter uit de kust: ca. 40 mannetjes en vrouwtjes Nonnetjes joegen groepsgewijs op vis. Alle zwommen snel in een cluster en om beurten doken ze op Spiering (?). Boven dat spektakel hing een zwerm Kok-, Zilver- en Stormmeeuwen, die boven water komende Nonnetjes hun vangst afhandig probeerden te maken. Een zeldzaam boeiend gezicht. Vóór de koffie met voortreffelijk appelgebak op Marken wachtte ons nog een verrassing: groepen Kolganzen, ca. 1100 stuks, met daartussen goed zichtbaar de kolloze juvenielen. Toen een Blauwe Kiekenkief (vrouw) een rietkraag indook, besloten wij wat verkleumd en nat zelf ook in de kraag te duiken en huiswaarts te keren. Ondanks het weer toch een geanimeerde excursie met verrassingen.

Jan Suurmond.

Ganzenweekend 1991: grote aandacht voor talrijke Goudplevieren bij Doniaburen. Foto: Peter de Jong.

Welke excursies komen er nog?

Zondag 29 maart Landgoed Waterland

Een wandelexcursie op één van de drie Velsense Landgoeden, Waterland is de eerstkomende excursie. Waterland, gelegen tussen Beeckesteyn en Velserbeek, is van deze drie landgoederen het minst bekende, maar zeker niet het minst fraaie. Waterland is een landschapspark in Engelse stijl. Een opvallend verschijnsel in het park is de blauwe reigerkolonie in het gedeelte grenzend aan Beeckesteyn. Deze kolonie telt zo'n 60 nesten. In het vroege voorjaar wordt deze kolonie al bevolkt en zitten vele Blauwe Reigers al op de eieren. Waterland is van het drietal veruit het vogelrijkst met o.a. Bosuil, Kleine Bonte Specht, Grote Lijster en Goudvink als broedvogel. Diverse stinzeplanten groeien in dit parkbos. In een vijver groeien Waterranonkel en Veenwortel. Waterland is toegankelijk voor kaarthouders van Natuurmonumenten. Aanvang: 08.00 uur. **DENK OM DE ZOMERTIJD** (de klok gaat een uur vooruit)! Opgave vooraf is niet vereist.

Zondag 12 april Hekslootpolder

Wandelexcursie door de Hekslootpolder waarbij de weidevogels alle aandacht krijgen. Het betreft hier een gezamenlijke excursie met het IVN en de Vereniging Behoud de Hekslootpolder. Verzamelen om 07.30 uur op het parkeerterrein hoek Jan Gijzenkade/Vondelweg, Haarlem. De wandeling zal ca. 2 uur duren. Opgave vooraf is niet vereist.

Zondag 26 april Eendenkooi Stokman

Bij de drooglegging van de Haarlemmermeer bleef een voormalig stuk veenland in de noordwesthoek binnen de ringdijk bestaan. Daar was al eeuwenlang de boereneendenkooi van de familie Stokman in bedrijf. In dit restveengebied komen soortenrijke graslanden voor, waarin het oude bodemreliëf goed bewaard is gebleven. Hier broeden o.m. Grutto en Tureluur. In de kooiplas verblijven 's winters veel Wintertalingen. Wilgenhakhout, Es, Els en Lijsterbes groeien in het vochtige kooibos vol karakteristieke broekbosplanten. De eendenkooi heeft door de eeuwen heen maar weinig verandering ondergaan en is daarom van grote cultuurhistorische waarde. De eendenkooi is in 1990 aangekocht door het Noordhollands Landschap. De eendenkooi is niet toegankelijk. Op zondag 26 april wordt u echter in staat gesteld eens een kijkje achter de schermen te nemen. Maximaal 20 deelnemers. Opgave bij Marianne Willems 023-270036. Kosten fl. 2,-. Laarzen zijn een pré. Verzamelen om 13.45 uur aan de Kromme Spieringweg 255, Vijfhuizen.

Dinsdag 28 april Heerenduinen

Gezamenlijke excursie van de VWG en het IVN met speciale aandacht voor vogelzang. Vertrek 19.00 uur, ingang Heerenduinenweg, IJmuiden. Duur 2 uur; toegangsbewijs verplicht, verreijker niet, maar strekt tot aanbeveling. Honden niet toegestaan. Opgave vooraf is niet nodig. Alleen toegankelijk voor leden van Natuurmonumenten en Noordhollands Landschap.

De geplande vaarexcursie door Varkensland, nabij Broek in Waterland wordt gereserveerd voor volgend jaar omdat de beheerder het nu te druk heeft.

Zaterdag 9 mei Zwanenwater

Op 9 mei bestaat de mogelijkheid om op excursie te gaan in het Zwanenwater. Deze parel in de Noord-Hollandse duinen wordt maar al te vaak omschreven als het fraaiste duingebied van het Nederlandse vasteland. Een bezoek aan het Zwanenwater in het voorjaar belooft

altijd weer een interessante vogelwandeling te worden, rijk als het gebied is aan broedvogels. Tegenwoordig broeden er (nog steeds en weer in herstel) de Lepelaar, Grauwe Ganzen, Brandganzen, Roerdompen, Kiekendieven, noem maar op. Ook het begrazingsgedeelte dat normaal voor publiek is afgesloten, zal onderdeel zijn van een pittige 2,5 uur durende wandeling o.l.v. een duinwachter van Natuurmonumenten. Wij vertrekken om 13.00 uur vanaf het Kennemerplein in Haarlem. Deelname is voor leden van Natuurmonumenten fl. 2,- en voor niet-leden fl. 3,-. Een retour Haarlem - Callantsoog is ongeveer 120 km (m.b.t. de autokosten). Aantal deelnemers maximaal 25 personen. Opgave, met vermelding of autovervoer wordt aangeboden dan wel gewenst is, uiterlijk voor 7 mei bij Marianne Willems 023-270036 of Peter de Jong 02550-21830.

Zondag 10 mei Hekslootpolder

Gezamenlijke excursie van de Vereniging Behoud de Hekslootpolder, het IVN en de VWG, met opnieuw speciale aandacht voor de weidevogels. Vertrek 07.30 uur, hoek Jan Gijzenkade/Vondelweg, Haarlem. Duur 2 uur, verrekijker wel, honden niet meenemen.

Donderdag 28 mei dauwtrappen in de Kennemerduinen

Dit is een oude traditie die bij de VWG de laatste jaren in verval is geraakt. Voor die mensen die niet meegaan met het Hemelvaartkampje is er evengoed de mogelijkheid vroeg uit de veren te gaan. Om 05.00 uur vertrekken we bij ingang Koevlak aan de Zeeweg in Bloemendaal voor een 2,5 uur durende wandeling naar het Lage Zeeveld. Juist omdat het nog zo vroeg is, maken we kans op zoogdieren en, nog niet door mensen gestoorde, zingende vogels waaronder onze zomergasten. Omdat het dan nog koud is en het gras vochtig kan zijn, is goede kleding van belang. Opgave tot uiterlijk 20 mei bij Marianne Willems 023-270036.

28/29/30/31 mei Hemelvaartkampje naar Ameland

Dit keer heeft de excursiecommissie gekozen voor een kampje op een eiland. Doorgaans boekt een waddeneilandkampje heel veel succes. Globaal is er een plan uitgezet met als eerste dag wandelen rond de camping. Dit klinkt saaiër dan het is, we komen hier ter plekke nog op terug. De tweede dag fietsen naar het westen, alwaar we o.a. de Hollumerduinen, via een mooi uitzicht over een natte duinvallei, en de Zwanenwaterduinen bezoeken. Hier, en verderop, is kans op Grauwe Klauwier en Blauwe Kiekendief. Ook Bruine Kieken-dief, Wulp, Velduil, Tapuit en Barmsijs zijn er aan te treffen. Vanaf de dijk zijn bij hoogwater allerlei wadvogels te zien, o.a. Kanoet, Bonte Strandloper en Wulp. De derde dag fietsen naar Het Oerd en De Hom en vandaar lopen we richting wad. Ten westen van

Het Oerd ligt het Nieuwlandsrijd, ruim 400 ha groot. De oeververdediging in dit gebied is minimaal, het grootste gedeelte ligt open voor de invloeden van de zee.

Het resultaat is een luxe verblijfplaats voor tal van vogelsoorten, die er voedsel in overvloed vinden. En de vierde dag zullen we de "vergeten hoekjes" doen, tenten opbreken en nog een laatste drankje nuttigen voor de boot vertrekt. De camping Klein Vaarwater in Buren is al gereserveerd. In Buren is ook het Landbouw-Juttermuseum, gevestigd in een achttiende eeuwse boerderij, alwaar te zien is hoe een Amelander boer rond die tijd leefde. De stallen zijn gevuld met levende have en oude werktuigen. Juist ten oosten van Buren ligt een oude eendenkooi waar men uitleg kan krijgen over het traditionele kooikersvak. Voor de echte vogelaar die zich tussen de vliegende vogels wil begeven bestaat de mogelijkheid om parachute te springen. Opgave door overmaking van fl. 30,- op gironummer 1474892 ten name van Marianne Willems, vóór 1 mei. Dit bedrag is niet dekkend voor de kosten voor dit lange weekend, maar geldt als aanbetaling voor de campinghouder. Voor vragen (omtrent vertrektijden enz.) kunt u bellen met Marianne Willems 023-270036.

Zaterdag 20 juni Kraansvlak

Op deze dag worden we weer in de gelegenheid gesteld om het Kraansvlak te bezoeken o.l.v. een gids van het PWN. Het aantal deelnemers was klein, maar het aantal zoogdieren en vogels enorm. Ingeklemd tussen de spoorlijn en het circuit van Zandvoort ligt het Kraansvlak met, tot voor tien jaar geleden, de mooiste duinrooshellingen van ons land. In dit gebied, één van de meest afgesloten duinstukken langs de kust, is de flora echter nog steeds buitengewoon rijk. Ook vorig jaar zijn we op tal van bijzondere soorten geweest, zoals: Geelhartje, Hondsviooltje, Fraai Duizendguldenkruid en Rondbladig Wintergroen. "Dit gaat toch niet over vogels" wil ik niet horen. Als er even geen Wespandief in de lucht hing, keken we ook nog wel naar andere zaken, zoals reeën en een vos. Maar, wees gerust, tientallen soorten duin-, riet- en bosvogels zullen zich naar alle waarschijnlijkheid de 20e wel laten zien en horen. Het maximum aantal deelnemers is beperkt, nl. 15. Opgave voor 5 juni bij Marianne Willems 023-270036 of bij Peter de Jong 02550-21830.

Zondag 30 augustus Zuidpier en strandvlakte IJmuiden

Een vogel- annex schelpenexcursie o.l.v. een zeer bekwame gids. Ditmaal zal de nadruk op schelpen komen te liggen, maar een overtrekkende groep sterns mag onze aandacht wel afleiden. Met name de strandvlakte van IJmuiden zal aan bod worden. De excursie begint om 09.30 uur. Vertrekpunt Paviljoen Zuidpier. Kosten fl. 2,-. Opgave vóór 25 augustus bij Marianne Willems 023-270036.